

PROGRAM
KONFERENCJI

MIĘDZYNARODOWA ORGANIZACJA
SZTUKI LUDOWEJ (IOV / UNESCO)
SEKCJA POLSKA

Jubileusz 30-lecia ośrodka Etnologii i Antropologii Kulturowej
Uniwersytetu Śląskiego w Cieszynie

połączony z 17. Europejską Naukową Konferencją Kultury Ludowej IOV-WORLD

ANTROPOLOGIA NA POGRANICZU – POGRANICZA W ANTROPOLOGII

22-23 PAŹDZIERNIKA 2025, CIESZYN

22 PAŹDZIERNIKA 2025 (ŚRODA)

Sala Konferencyjna, Wydział Sztuki i Nauk o Edukacji UŚ,
ul. Bielska 62, Cieszyn

9.00 - 10.00	Rejestracja uczestników
10.00 - 10.30	Uroczyste otwarcie konferencji dr hab. Katarzyna Marcol, prof. UŚ, Dziekana Wydziału Sztuki i Nauk o Edukacji UŚ dr hab. Kinga Czerwińska, prof. UŚ, Wicedyrektorka Instytutu Nauk o Kulturze UŚ Fabrizio Cattaneo, Sekretarz Generalny IOV International Organization of Folk Art prof. dr hab. Anna Brzozowska-Krajka, Przewodnicząca Europejskiej Komisji Nauki i Badań IOV
10.30 - 11.30	30 lat ośrodka Etnologii i Antropologii Kulturowej UŚ w Cieszynie: ludzie, działania, pasje Moderator: dr Grzegorz Odoj, prof. UŚ, Uczestnicy: prof. dr. hab. Halina Rusek, dr hab. Zygmunt Kłodnicki, prof. UŚ, dr hab. Maciej Kurcz, prof. UJ, dr hab. Katarzyna Marcol, prof. UŚ, dr hab. Kinga Czerwińska, prof. UŚ
11:30 - 12:00	Wykład inauguracyjny: dr hab. Jan Kajfosz, prof. UŚ Granica w społecznym konstruowaniu rzeczywistości. Perspektywa cieszyńska
12.30 - 13.30	Przerwa obiadowa, stołówka akademicka, Kampus UŚ
13:30 - 17:30	Obrady w sekcjach

13.30 - 14.45

I Sekcja
Antropologia na pograniczu-pogranicza
w antropologii
Sala Konferencyjna

„Nowe zakorzenienie”: profile
tożsamościowe góralskich
emigrantów w USA

prof. dr hab. Anna Brzozowska-Krajka
przewodnicząca Europejskiej Komisji
Nauki i Badań IOV
przewodnicząca Polskiej Sekcji IOV

Kuchnia na pograniczu - pogranicze
w kuchni

dr hab. Dorota Światała-Trybek, prof. UO,
Uniwersytet Opolski, vice przewodnicząca
Polskiej Sekcji IOV

Zmieniające się pogranicze – wpływ
pogranicza polsko-czeskiego na
kształtowanie się polskiej tożsamości
etniczno/narodowo-kulturowej
wśród Polaków na Zaolziu

dr Małgorzata Michalska, Uniwersytet
Wrocławski

Między kreacją a utowarowieniem
dziedzictwa kulturowego Podhala pod
wpływem masowej turystyki

dr Katarzyna Ceklarz, Polska Sekcja IOV,
PTL / Oddział w Mszanie Dolnej

II Sekcja
Dziedzictwo kulturowe: kapitał
- strategia działania
sala B. 1.2.

Na rubieżach świata Łemków.
Antropologiczne i kulturowe aspekty
inwentaryzacji zasobu dziedzictwa
kulturowego Beskidu Niskiego

mgr Katarzyna Solińska, mgr Łukasz
Stachurski, Muzeum Rzemiosła w Krośnie

Pogranicze w działaniu: autofolkloryzacja
preformatywna jako strategia budowania
kapitału kulturowego Sądeckizny

mgr Patryk Rutkowski, Małopolskie
Centrum Kultury SOKÓŁ

Między tradycją a mainstreamem
– analiza współczesnych działań
twórczych
z pogranicza etnografii i popkultury

mgr Magdalena Toboła-Feliks, Uniwersytet
Śląski w Katowicach, Muzeum Śląskie
w Katowicach

Zapożyczenia i przekształcenia: strój
świąteczny we wschodniej
Lubelszczyźnie jako wyraz pogranicza
kulturowego

dr hab. Mariola Tymochowicz, prof. UMCS,
Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej
w Lublinie, Muzeum Narodowe w Lublinie

III Sekcja
Humanistyczne rozważania
- antropologiczne działania
sala B. – 1.10

Architektura jako narzędzie osvajania
natury: antropologiczne spojrzenie
na rozwój urbanistyczny Wisły

mgr Anna Łęczyńska-Szczechla

Opór między naturą a kulturą: blokada
wycinki drzew w oddziale leśnym 219a

lic. Jakub Skucha, Muzeum Miejskie
w Tychach

Krajobraz śródleśnych polan w Beskidach
jako zapis lokalnej kultury – spojrzenie
geografa

dr Michał Sobala, Uniwersytet Śląski
w Katowicach

Antropologia społeczno-kulturowa
w nurcie nauki obywatelskiej. Lokalność,
doświadczenie i communiversity wobec
kryzysu klimatycznego

dr hab. Katarzyna Majbroda, prof. UW,
Uniwersytet Wrocławski

14.45 - 15.15 PRZERWA KAWOWA

15.15 - 16.15

I Sekcja
Antropologia na pograniczu-pogranicza
w antropologii
Sala Konferencyjna

**„Border” Themes in the European
Ethnological Discours: Problem of
Definitions and Content**

prof. dr Oksana Mykytenko, National
Academy of Sciences of Ukraine,
IOV Science and Research Commission
for Europe

**The issue of preserving intangible
cultural heritage in the border region
in the face of military challenges**

prof. dr Larysa Vakhnina, National
Academy of Sciences of Ukraine, IOV
Science and Research Commission for
Europe

**Cultural functioning through
handicraft skills. Crochet example**

dr. hist. Aija Jansone, The Ethnographic
Open – Air Museum of Latvia, IOV
Science and Research Commission
for Europe

II Sekcja
Dziedzictwo kulturowe: kapitał
- strategia działania
sala B. 1.2.

**Ukryte biografie ezoteryków Śląska
Cieszyńskiego. Szkic o niepamięci**

dr hab. Izabela Trzcińska, prof AGH,
Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie

**Słowo na co dzień i od święta. „Wyrocзки”
jako protestancki fenomen kulturowy
na przykładzie Śląska Cieszyńskiego**

dr Renata Czyż, Polskie Towarzystwo
Historyczne, Oddział w Cieszynie

**Co pozostaje, co się zmienia? O
współczesnym dziedzictwie kulturowym
Zagłębia Dąbrowskiego**

dr Dobrawa Skonieczna-Gawlik, Urząd
Miejski Sosnowiec, PTL / Oddział śląski

III Sekcja
Humanistyczne rozważania
- antropologiczne działania
sala B. – 1.10

Kultura życia? Czy kultura śmierci?
dr Błażejczak Karina

**Sceptycyzm religijny jako wspólnota
mowy i doświadczeń. Antropologia
twórczości polskich sceptyków religijnych
na platformie Youtube**
dr Jacek Michał Skrzypek

Krzyże pańszczyźniane i ludowe bunty
dr hab. Michał Rauszer, Uniwersytet
Warszawski

16.15 - 16.30 PRZERWA KAWOWA

16.30 - 17.30

I Sekcja
Antropologia na pograniczu-pogranicza
w antropologii
Sala Konferencyjna

**Symbolic violence in narration of
'Sprachinselforschung' in texts
concerning Wymysoü/Wilamowice
and Bielitz/Bielsko**

dr Tymoteusz Król, Instytut Slawistyki
PAN, Uniwersytet Ostrawski, Polska
Sekcja IOV

**Media praxis versus reality.
A researcher's perspective on
disinformation
and sensationalizing narratives**

mgr Aleksandra Dzik, Uniwersytet
im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

**The Social Logic of Irrigation:
Assessing Power Structures Through
Water Management at the Ancient
Oasis of Miran**

dr Kasper Hanus, PTL, Oddział
w Cieszynie

**Otwarte posiedzenie Europejskiej
Komisji Nauki IOV**

Prowadzenie - prof. dr hab. Anna
Brzozowska-Krajka,
Przewodnicząca Europejskiej Komisji
Nauki i Badań IOV

II Sekcja
Dziedzictwo kulturowe: kapitał
- strategia działania
sala B. 1.2.

**Archiwalia szkolne jako świadectwa
działań integracyjnych na górnośląskim
pograniczu kulturowym**

dr hab. Izabela Kaczmarzyk, prof. UIK,
Uniwersytet Ignatianum w Krakowie

**Muzyka i taniec tradycyjny dziś.
Na pograniczu teorii i praktyki**

mgr Iga Fedak, Akademia Muzyczna
im. Karola Szymanowskiego w Katowicach

**Rodzinne pogranicza. Związki Polek
z Izraelczykami jako doświadczanie
wielokulturowości**

dr Joanna Cukras-Stelągowska, Uniwersytet
Mikołaja Kopernika w Toruniu

**Na pograniczu tożsamości. Nazwiska
kobiet po ślubie**

dr hab. Iwona Przybył, prof. UAM,
dr hab. Magdalena Ziółkowska, prof. UAM,
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
w Poznaniu

III Sekcja
Humanistyczne rozważania
- antropologiczne działania
sala B. – 1.10

**Historiografia polskich procesów o czary
1925-2025. Obszary zainteresowań
i kierunki zmian**

dr Łukasz Hajdrych, Uniwersytet im. Adama
Mickiewicza w Poznaniu

**Analiza paleopatologiczna materiału
osteologicznego pozyskanego w trakcie
wykopalisk archeologicznych na obszarze
doliny Atico w południowym Peru**

mgr Martyna Wróbel, Uniwersytet
Wrocławski

**Wstępne wyniki prac wykopaliskowych
na stanowisku El Curacao w Peru**

mgr Paulina Kaczyńska, Uniwersytet
Wrocławski

18.30

Uroczysta kolacja

Restauracja Kamienica Konczakowskich, Rynek 19, Cieszyn

23 PAŹDZIERNIKA (CZWARTEK)

Transgraniczne Centrum Informacji Turystycznej,
ul. Zamkowa 1, Cieszyn

9.00 - 13.30

Sesja plenarna : Pogranicza i tożsamości

Pamięć – tożsamość - władza. Rola muzeów w kształtowaniu polityki pamięci w kontekście pogranicza polsko-niemieckiego na Górnym Śląsku w XX – leciu międzywojennym

Kacper Baranowski, Muzeum Śląskie w Katowicach

Fenomen kulturowy czy niepozorna mozaika tożsamościowa – słów kilka o projektach badawczych prowadzonych w Częstochowie i jej najbliższej okolicy

mgr Ewelina Mędrala-Młyńska, Muzeum Częstochowskie

Krosno Odrzańskie na pograniczu czasów. Rola pamięci o dawnym *Crossen an der Oder* w lokalnej tożsamości

Hanna Kluzińska, Uniwersytet Warszawski

Huculskie „odrodzenie” w rumuńskim Marmaroszu. Od etnografii do kreowania tożsamości i dziedzictwa

dr Tomasz Kosiek, Uniwersytet Rzeszowski, PTL / Oddział w Rzeszowie

10.15 - 10.45

PRZERWA KAWOWA

Zadomawianie na pograniczu. Antropologia współdziałająca w badaniu doświadczenia migracji przymusowej

Emilia Pach, Uniwersytet Łódzki

Strategie wzmacniania tożsamości oraz znaczenie dla ochrony dziedzictwa kulturowego budownictwa jaskiniowego na pograniczu tradycji i nowoczesności

dr Natalia Maksymowicz-Mróż, Uniwersytet Szczeciński, PTL / Oddział w Poznaniu

Tożsamość zmiennych granic. Wilcze Gardło i jego mieszkańcy

mgr Marta Paszko, Muzeum w Gliwicach

Tożsamość a budowanie odporności i ochrona dziedzictwa niematerialnego – wyzwania dla państw UE

dr Radosław Tyślewicz, Akademia Marynarki Wojennej

12.00 - 12.30

PRZERWA KAWOWA

Między przetrwaniem a regeneracją — ekowioski i eko-inicjatywy w Armenii

Antonina Majcher, Uniwersytet Gdański

Social relations and friendships in hybrid spaces on an example of Discord server as a hub of connections

mgr Patryk Wojciechowski, PTL / Oddział we Wrocławiu

Czy ja Ukrainiec, czy Polak? Tożsamość pogranicza widziana oczyma dziecka

mgr Magdalena Fołta, dr Janusz Radwański, Muzeum Kultury Ludowej w Kolbuszowej

Piąty wymiar. Badanie relacji między językiem, percepcją i przestrzenią. Prolegomena projektu Szlaku Dźwięku i Obrazu Góreckiego / Dobrowolskiego

mgr Dagmara Stanosz, Uniwersytet Śląski w Katowicach, Muzeum Śląskie

13.30 - 14.00

Podsumowanie obrad

14.00 - 15.00

Przerwa obiadowa

Restauracja Kamienica Konczakowskich, Rynek 19, Cieszyn

15.00 - 16.00

Spacer po Cieszynie i Czeskim Cieszynie

Oprowadzanie: dr hab. Grzegorz Studnicki, prof. UŚ